

**ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ЗАХІДНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ В
ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

05.01.2017 року

№07-37/1

**АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
за результатами державного фінансового
аудиту діяльності Державного Підприємства
«Неполоковецький комбінат хлібопродуктів»
за листопад-грудень 2015 року та січень-
жовтень 2016 року**

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного Підприємства «Неполоковецький комбінат хлібопродуктів» (далі – Неполоковецький КХП або Підприємство) за листопад-грудень 2015 року та січень-жовтень 2016 року.

Аудит проведено відповідно до п.7.3.5.1 Плану контрольно-ревізійної роботи Управління Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області на IV квартал 2016 року, у відповідності до Порядку проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361, зі змінами, Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 16.07.2014 за № 826/25603.

Аудиторський звіт призначений для керівництва Неполоковецького КХП, для органу управління та власника майна – Міністерства аграрної політики та продовольства України. У разі необхідності аудиторський звіт (інформація про результати аудиту) може надсилатись іншим зацікавленим органам державної влади, а також органам місцевого самоврядування.

Підготовлено відділом контролю в аграрній галузі, екології та природокористуванням Управління Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області.

ЗМІСТ

I. ВСТУП.....	4
<i>1.1. Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.....</i>	<i>4</i>
II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ВИСНОВКИ.....	10
<i>2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Неполоковецького КХП.....</i>	<i>10</i>
<i>2.2. Результати дослідження фінансово-господарської діяльності Неполоковецького КХП.....</i>	<i>16</i>
<i>2.2.1. Нормативно-правові акти, які безпосередньо регулюють діяльність об'єкта аудиту негативно вплинули на фінансову діяльність Підприємства.....</i>	<i>16</i>
1 Державне регулювання цін на борошномельну продукцію.....	16
<i>2.2.2. Прийняття неефективних управлінських рішень та порушення вимог чинного законодавства призвели до втрат фінансових ресурсів та зайвих витрат Підприємства.....</i>	<i>19</i>
1. Одним із факторів, що стримують розвиток Підприємства є неефективне проведення Підприємством маркетингової політики.....	19
<i>2.3. Оцінка стану внутрішнього контролю.....</i>	<i>21</i>
III. ВИСНОВКИ.....	26
IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	27
V. ДОДАТКИ.....	27
VI. ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	28

I ВСТУП

1.1. Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту

Неполоковецький КХП створено на базі пункту «Заготзерно» Чернівецької контори «Південь – зерно» в 1944 році.

З 2003 року Підприємство перейшло у сферу управління Держкомрезерву згідно з спільним наказом Держкомрезерву та ДАК «Хліб України» від 21.07.2003 № 75/169.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.04.2013 № 696 «Про передачу цілісних майнових комплексів державних Підприємств до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства» Підприємство входить до сфери управління *Міністерства аграрної політики та продовольства України*. [21]

Неполоковецький КХП засновано на державній власності, входить до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України (далі – Уповноважений орган управління) і є підзвітним йому.

Власником (засновником) Підприємства є держава, яка реалізує свої повноваження власника через Уповноважений орган управління.

Підприємство є юридичною особою та має закріплене за ним майно. Права і обов'язки юридичної особи Підприємство набуває з дня його державної реєстрації.

Підприємство самостійно організовує роботу з питань статутного спрямування, здійснює свою діяльність на засадах госпрозрахунку. Також здійснює підприємницьку діяльність, формує програми діяльності, вибирає постачальників та споживачів продукції, робіт та послуг, встановлює ціни відповідно до законодавства.

Неполоковецький КХП має самостійний баланс, рахунки в банках, власну печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом.

Підприємство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах належного майна згідно із законодавством. Держава та Уповноважений орган управління не відповідають за зобов'язання Підприємства, а Підприємство не відповідає за зобов'язання держави та Уповноваженого органу управління.

У своїй діяльності Підприємство керується Конституцією України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства аграрної політики та продовольства України, іншими нормативно-правовими актами та Статутом.

Неполоковецький КХП є одним із найбільших заготівельно-переробних Підприємств Чернівецької області, який має можливість забезпечувати борошном хлібопекарські Підприємства області і інші області західного регіону.

Основною метою діяльності Підприємства є здійснення господарської діяльності для отримання прибутку, максимізації добробуту населення країни.

Повне найменування	Державне Підприємство «Неполовецький комбінат хлібопродуктів»
Ідентифікаційний код	00957152
Керівник	Чопик Володимир Казимирович
Організаційно-правова форма за КОПФГ	140 державне підприємство
Місцезнаходження	59330, Чернівецька область, Кіцманський район, смт. Неполоківці, вул. Магістральна, буд. 43
Види діяльності за КВЕД	10.61 – виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості; 52.10 – складське господарство; 46.21 – оптова торгівля зерном, насінням та кормами для тварин; 59.29 – постачання ін. готових страв (діяльність їдальні); 49.41 - діяльність автомобільного вантажного транспорту; 36.00 - забір, очищення та постачання води.
Інституційний сектор економіки за КІСЕ	S.11001 державні нефінансові корпорації

З метою реалізації встановлених завдань Підприємство в порядку та в межах визначених чинним законодавством України та відповідно до Статуту здійснює **наступні види діяльності**:

- виробництво та реалізація борошномельної продукції;
- приймання, зберігання, надання послуг по доробці та відпуску матеріальних цінностей згідно з укладеними договорами;
- переробка власного та давальницького зерна;
- ведення розрахунків з постачальниками зерна;
- забезпечення інтересів Чернівецької області щодо закупівлі за дорученням центральних органів виконавчої влади та обласної державної адміністрації продовольчого і фуражного зерна для забезпечення виробництва борошна, крупів, хлібобулочних та макаронних виробів, комбікормів та інших харчових і кормових продуктів та інші види діяльності.

Господарську діяльність Підприємство здійснює на базі майна, яке перебуває у державній власності і закріплене за ним на праві господарського відання.

Право господарського відання майном, закріпленого за Підприємством, виникає з дати підписання акта приймання-передачі.

Майно Підприємства становлять виробничі і невиробничі засоби, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі Підприємства.

Матеріально-фінансовою основою діяльності Підприємства є статутний капітал, який утворений відповідно до рішення про створення Підприємства і обліковується на балансі.

Відповідно до Статуту Підприємства для забезпечення його діяльності створено статутний фонд у розмірі 21 152 583,31 гривень.

Статутний капітал формується шляхом передачі Уповноваженим органом управління нерухомого майна, коштів, цінних паперів, іншого майна та майнових прав. [25]

Господарська діяльність Підприємства здійснюється відповідно до фінансового плану, який затверджується Уповноваженим органом управління.

Крім того, Підприємство реалізує свою продукцію, послуги, залишки від виробництва за цінами, що формується відповідно до умов економічної діяльності, а у випадках, передбачених законодавством України, за фіксованими державними цінами.

На Підприємстві знаходяться такі структурні підрозділи:

- млин завод (1983 року введення в експлуатацію);
- елеватор (1980 року введення в експлуатацію);
- склади напільного зберігання.

Виробничі потужності млин заводу: склад готової продукції (зберігання в тарі) 480 т., безтарне зберігання борошна в силосах – 3600 т., ємності для зерна у відділенні зерноочистки 2400 т.

Загальна завантаженість силосів на елеваторі по паспорту становить 62,0 тис. тонн зерна, фактично – 45,0 тис. тонн зерна. Сушка зерна ДСП-32 – 1 шт., виробнича потужність – 32 тонн на год.

Загальна ємність складів 8 тисяч тонн, використовується для зберігання продуктів переробки зерна.

Система елеватора з'єднана з млином. Споруда млина забезпечує виробництво 220 тонн борошна на добу. На Підприємстві встановлено обладнання швейцарської фірми «Бюллер» по переробці сировини (зерна пшениці) на борошно. Комбінат має можливість одержувати зерно для виробничих потреб вагонами і автомобільним транспортом.

Фактично Підприємство займалося виробництвом та реалізацією борошна (вищого, першого та другого гатунків), крупи манної, висівок, зерновідходів, наданням послуг елеватора (приймання, зберігання, сушки, очистки та відвантаження) зернових культур сільськогосподарським та комерційним установам. [3]

Виробництво продукції Підприємства характеризується наступними показниками

Показники	Одиниця виміру	2014р.	2015р.	9 місяців 2016 року	% виконання (2015 р. до 2014 р.)	Відхилення 2015 р. до 2014 р.)
Виробництво борошна	тон	19582	14749	13051	75,32	-4833
В т.ч.						
<i>Вищий татунок</i>	тон	12149	9097	7968	74,88	-3052
<i>Перший татунок</i>	тон	7032	5400	4823	76,79	-1632
<i>Другий татунок</i>	тон	401	252	260	62,84	-149
З них: з власних ресурсів	тон	4848	5559	3932	114,67	711
З давальницьких ресурсів	тон	14734	9190	9119	62,37	-5544

Крупа манна	тон	95	92	49	96,84	-3
Використання виробничих потужностей млина	%	34,3	25,9	30,5	75,51	-8,4
Завантаження зерна на елеваторі	%	49,1	28,7	43,3	58,45	-20,4

Завантаження зерна на елеваторі складало в досліджуваному періоді – 49,1%, 28,7% та 43,3%, використання виробничих потужностей млина відповідно – 34,3%, 25,9% та 30,5.

Виробництво борошномельної продукції у 2015 році зменшилось на 4833 т. або було вироблено на 24,68% менше, ніж в 2014 році.

Управління Підприємством здійснюється директором, який призначається Уповноваженим органом управління.

Протягом всього періоду, який підлягав аудиту, керівництво Підприємством здійснювали:

- директор Чопик Володимир Казимирович до 08.06.2016 року;
- в.о. директора Астрейко Віктор Степанович з 09.06.2016 року по 17.10.2016 року;
- в.о. директора Чопик Володимир Казимирович з 18.10.2016 року по момент завершення аудиту.

Між Державним агентством резерву України та директором Підприємства Чопиком В.К. було укладено контакт від 09.06.2011 №5/11.

Додатковими угодами до укладеного контракту від 11.11.2011 №1/5/11, від 01.03.2012 №2/5/11, 02.04.2012 №3/5/11, 23.05.2012 №4/5/11, 01.11.2012 №6/5/11 та від 02.01.2013 №7/5/11 року термін дії контракту продовжено до 08.06.2016 року та встановлено посадовий оклад з 02.01.2013 року у розмірі 5444,0 гривень.

Відповідно до умов контракту керівник здійснює поточне керівництво Підприємством, забезпечує високоприбуткову діяльність, ефективно використання і збереження закріпленого за Підприємством державного майна, своєчасне виконання завдань з приймання, розміщення, освіження, відпуску матеріальних цінностей державного резерву.

Керівник Підприємства відповідно до контракту зобов'язується виконувати показники ефективності використання державного майна та прибутку, зокрема:

- прибуток до оподаткування;
- інвестиційний розвиток виробничої сфери за рахунок власних та залучених коштів;
- сплата податків і зборів до бюджету;
- збори до державних цільових фондів;
- погашення податкового боргу, в т.ч. простроченого та відстроченого
- повернення позик, кредитів та інших коштів, отриманих на поворотній основі з Державного бюджету;
- відшкодування витрат державного бюджету пов'язаних з виконанням гарантійних зобов'язань.

З виконуючими обов'язки директора Астрейко Віктором Степановичем та Чопиком Володимиром Казимировичем контракти не укладались.

Сукупні доходи Підприємства за 2014-2015 роки та 9 місяців 2016 року склали відповідно в сумі **34059,0, 41621,8 та 35726,0** тис. грн. В динаміці сукупні доходи у 2015 році збільшились на 7562,8 тис. грн. порівняно з 2014 роком.

Збільшення доходів у 2015 році порівняно з 2014 відбулося у зв'язку із зростанням ціни борошномельної продукції, послуг з переробки.

Сукупні витрати Підприємства за 2014-2015 роки та 9 місяців 2016 року склали **33226,0, 41233,0 та 34291,0** тис. грн. відповідно, це в свою чергу пояснюється збільшенням собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), яке зумовлено зростанням витрат на сировину, паливо та електроенергію та витрат на оплату праці, внаслідок зростання мінімальної заробітної плати відповідно до чинного законодавства та інших витрат.

У 2015 році коефіцієнт зростання сукупних доходів над сукупними витратами збільшився на 0,026, які відповідно становили 0,858 та 0,832.

Відповідно до Статуту, основним узагальнюючим показником фінансових результатів господарської діяльності Підприємства є **прибуток**.

Протягом 2014-2015 роки та 9 місяців 2016 року Підприємство працювало прибутково та відповідно прибуток складав 833,0, 389,0 та 1435,0 тис. гривень. [2]

За результатами фінансово-господарської діяльності, Підприємством нараховано та сплачено до державного бюджету частину чистого прибутку у 2014 році – **124,0** тис. грн., 2015 – **58,35** тис. грн., 9 місяців 2016 – **1076,2** тис. гривень.

Середньооблікова чисельність працівників Підприємства в еквіваленті повної зайнятості в 2015 році та січні-жовтні 2016 року становила **129** осіб. [2]

Середньомісячна заробітна плата працівників Підприємства за вказані вище періоди – **3,3** та **3,9** тис. гривень.

Попередній державний фінансовий аудит діяльності Підприємства проведено відповідно до абз.2 п.3 постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 №361 та постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 року №83 за 2013-2014 роки та січень-жовтень 2015 року (аудиторський звіт від 01.11.2015 №17-43/5) [17;18]

За результатами проведеного аудиту з метою підвищення ефективності діяльності Підприємству було надано рекомендації, а саме:

1. Звернутися до Міністерства аграрної політики і продовольства України з пропозиціями щодо внесення змін до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.05.2011 № 213 «Про затвердження норм відшкодування витрат, пов'язаних із комплексом заходів із зберігання, перевезення та переробки об'єктів державного цінового регулювання» в частині перегляду максимальних норм відшкодування витрат за зберігання та переробку зерна на борошно, що є об'єктами державного цінового регулювання.

2. Не укладати договори на послуги, які надаються Підприємством із передбаченням оплати, яка є нижчою від собівартості вказаної послуги, що склалася на Підприємстві.

3. Не допускати використання коштів на оплату послуг, які повинні здійснюватися іншими Підприємствами, установами, організаціями.

4. Забезпечити проведення контролю за кількістю отриманих на очисні споруди стічних вод, які в подальшому включати в акти виконаних робіт.

5. Розробити калькуляцію послуг з очистки стічних вод, які надаються Неполоковецькому комунгоспу.

6. Внести зміни до договору із Неполоковецьким комунгоспом в частині передбачення оплати за надані послуги, за вартістю, передбаченою в розроблених калькуляціях. Та передбачити можливість зміни вартості послуги в залежності від зміни її собівартості.

7. Оптимізувати штатну чисельність працівників Підприємства.

8. В договорах, які укладаються Підприємством, передбачати штрафні санкції за невиконання умов договорів та терміни оплати за надані послуги (поставлені товари).

9. Забезпечити виконання відділом маркетингу обов'язків передбачених положенням про відділ та посадовими інструкціями.

10. При проведенні інвентаризації товарно-матеріальних цінностей інвентаризаційній комісії суворо дотримуватися вимог п.1 ст. 10 *Закону України від 16.07.1999 №996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»* та п.п.7, 11 *Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.1994 № 69.* [4]

11. Посилити контроль за правильністю ведення бухгалтерського обліку на Підприємстві, ефективністю здійснених фінансово-господарських операцій та стану збереження майна. При веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності, з метою недопущення її викривлення, суворо дотримуватись вимог Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та відповідних Положень (Стандартів) бухгалтерського обліку.

Вказані рекомендації Підприємством виконано повністю.

Аудиторськими процедурами охоплено 77348,0 тис.грн. доходів, 75524,0 тис. грн. витрат та 23505,0 тис. грн. активів Підприємства, всього на суму 176377,0 тис. гривень. [2]

II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ВИСНОВКИ

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Неполоковецького КХП

За результатами фінансово-господарської діяльності Підприємство протягом періоду, який підлягав дослідженню, працювало прибутково.

Протягом досліджуваного періоду у динаміці активів спостерігається зменшення вартості активів, так, станом на 01.01.2016 року загальна вартість активів Підприємства збільшилась на 1476,0 тис. грн. порівняно з попереднім роком та складала 25103,0 тис. грн., проте станом на 01.10.2016 року загальна вартість активів зменшилася на 501,0 тис. грн. та склала 24602,0 тис. гривень. Коефіцієнт зростання вартості активів відповідно склав 1,062 та 0,980.

Аналізом встановлено, що активи Підприємства складаються із необоротних та оборотних активів. Так, станом на 01.01.2015 року необоротні активи, частка яких у складі активів становила 50,3%, станом на 01.01.2016 року їх частка дещо зменшилася та становила 45,5 відсотка.

Основну частку в структурі необоротних активів займають основні засоби 98,6%; 98,7% та 98,6%, або 11707,0; 11275,0 та 10632,0 тис.гривень.

Станом на 01.01.2015 року залишкова вартість основних засобів складала 11707,0 тис. грн., станом на 01.01.2016 року вартість зменшилася на 432,0 тис. грн. та склала 11275,0 тис. гривень.

Найбільша частина основних засобів Підприємства складається із будинків, споруд та передавальних пристроїв. Станом на 01.01.2015 та 01.01.2016 року їх залишкова вартість складала відповідно 10179,0; 9656,0 тис.грн., або 86,9% та 85,6% основних засобів.

Станом на 01.10.2016 року на Підприємстві обліковуються наступні основні засоби: млин, силосні корпуса, цех гранул, виробничий корпус робоча споруда елеватора, склад для борошна, сировини, готової продукції, склад силосного типу для зерна, лабораторно-побутовий корпус, кантора, допоміжний побутовий корпус, вигразка автомобілів на ВРГ елеватора, матеріальний склад, очисні споруди, ремонтно-механічна майстерня склад готової продукції, 6 зерноскладів, зерносушильний агрегат ДСП-32, авто вага на 2 проїзда та інші основні засоби.

Аналізом динаміки вартості основних засобів встановлено, що протягом листопада-грудня 2015 року Підприємством було придбано основних засобів на загальну суму 246583,5 грн. (без ПДВ), а саме: піноутворювач – 4686 грн., локальна мережа – 6566,67 грн., ПЗ антивірус – 1173,0 грн., копіювальний пристрій – 9890,83 грн. та здійснено модернізацію під'їзної колії на суму 224267,0 гривень.

З балансу Підприємства протягом листопада-грудня 2015 року було списано з основних засобів лише програму антивірус Kaspersky вартістю 2600,0 грн. (без ПДВ)

Протягом січня-вересня 2016 року було придбано основних засобів на загальну суму 46754,88 грн. (без ПДВ), а саме: комп'ютерна програма «М.Е. Дос IS» - 1500,00 грн., комп'ютерна програма «Арт-Звіт плюс» - 720,0 грн. та лічильник витратомір – 44534,88 гривень.

З балансу Підприємства протягом січня-вересня 2016 року були списані наступні основні засоби на загальну суму 88123,55 грн. (без ПДВ), а саме: автомат 316В 1600А – 1595,08 грн., автопідйомник У15 – 4439,51 грн., два вентилятори ВЦП-8 – 2118,9 грн., три вентилятори ПВУ – 1835,82 грн., ГЛМ «Банкнота 1К» - 2350,0 грн., три електроводонагрівачі – 5625,0 грн., одинадцять касових апаратів – 15283,33 грн., два млинки ЛМЦ-1 – 7500,0 грн., міст50х30 – 765,97 грн., мотор-редуктор ЗМП50-45,0 – 1680,0 грн., три насоси – 4037,0 грн., тістомішалка – 330,48 грн., два транспотрери – 5419,8 грн., комп'ютерна програма «Арт-Звіт» - 480,0 грн., комп'ютерна програма «М.Е. Дос» - 502,0 грн., три блоки безперебійного живлення – 1306,66 грн., сім комп'ютерів – 25796,16 грн., два ксерокси – 5229,14 грн., модем – 525,0 грн., перетворювач ЕПК 18/40 – 925,37 грн. та сканер HP ScanLet – 378,33 гривень.

Протягом досліджуваного періоду динаміка дебіторської заборгованості є нестабільною. Так, станом на 01.01.2015 року обліковувалась дебіторська заборгованість в сумі 4647,0 тис. грн., станом на 01.01.2016 року зменшилась на 1562,0 тис. грн. (3085 тис. грн.) та станом на 01.10.2016 року дебіторська заборгованість збільшилась, в порівнянні з 01.01.2016 року, на 829,0 тис.грн. та становила 3914 тис. гривень.

Найбільшу питому вагу у складі дебіторської заборгованості займає заборгованість за товари, роботи та послуги, частка якої у складі всієї заборгованості станом на 01.01.2015, 01.01.2016 та 01.10.2016 року складала відповідно 96,7%; 65,6% та 94,1% або у сумовому виразі – 4492,0; 2025,0 та 3683,0 тис. гривень.

Дана заборгованість виникла за реалізовану борошномельну продукцію, за надані послуги зернового складу (елеватор) та переробку давальницької сировини.

Станом на 01.10.2016 року кількість дебіторів Підприємства становила 38 контрагентів. Найбільшими дебіторами були: ПАТ Аграрний фонд – 305,8 тис.грн. ПП Захід-Хліб-Збут-2002 – 209,5 тис.грн., ТОВ «Хрещатик-Агро» - 226,4 тис. грн. та ПАТ «Чернівецький Хлібокомбінат» - 1261,0 тис. грн.

Крім того, аудитом встановлено **прострочену дебіторську заборгованість** на 811,4 тис. грн., а саме, заборгованість Батьовського КХП на 120,6 тис. грн., (виникла у грудні 2008 року за продукцію, відкрито виконавче провадження. Підприємство знаходиться в шостій черзі по задоволенню вимог стягувача); заборгованість Мамаївської птахофабрики на 667,8 тис. грн. (яка виникла у 1995-1996 роках по бюджетній позиції, у проведенні стягнення заборгованості до державного бюджету відмовлено, для списання даної заборгованості потрібний дозвіл Кабінету Міністрів України).

Необхідно зазначити, що зростання дебіторської заборгованості призводить до відволікання активів, які в подальшому, у разі її погашення

контрагентами, забезпечать Підприємству надходження грошових коштів, необхідних для здійснення господарської діяльності. [2]

Зобов'язання Підприємства сформовані з довгострокових та поточних зобов'язань.

Так, станом на 01.01.2015 року загальна сума зобов'язань складала 1952,0 тис. грн., станом на 01.01.2016 року зобов'язання збільшились на 1264,0 тис. грн. та склали 3216,0 тис. грн., на 01.10.2016 року зобов'язання зменшились на 1558,0 тис. грн. та становили 1658,0 тис. гривень.

Структура поточних зобов'язань щорічно змінювалася. Так станом на 01.01.2015 року та 01.01.2016 року найбільшу частку в структурі поточних зобов'язань займала кредиторська з оплати праці – 33,7% (515,0 тис. грн.), станом на 01.01.2016 року кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та відповідно становили 72,8% (1942,0 тис. грн.) станом на 01.11.2016 року – інша поточна заборгованість -29,6% (516,0 тис. грн.).

Поточні зобов'язання в загальній структурі зобов'язань станом на 01.01.2015 року – 78,3% (1528,0 тис. грн.), на 01.01.2016 року – 86,8% (2792,0 тис. грн.) та на 01.11.2016 року – 74,4,0% (1234,0 тис. грн.).

На кінець досліджуваного періоду значно зменшилась кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, так станом на 01.11.2016 року вона зменшилась на 1661,0 тис. гривень.

Довгострокові зобов'язання і забезпечення Підприємства протягом всього періоду дослідження склали 424 тис. грн., дана заборгованість є безнадійною, являє собою бюджетну позику 1995 року, у проведенні стягнення заборгованості до державного бюджету відмовлено, для списання даної заборгованості потрібний дозвіл Кабінету Міністрів України.

Протягом досліджуваного періоду основні доходи Підприємство отримує від виробництва борошномельної продукції (борошна, крупи манної, висівки, зерновідходів), переробки давальницької сировини, послуг елеватора та інших доходів.

Протягом досліджуваного періоду сукупний дохід Підприємства у 2015 році 41662,0 тис. грн., який у порівнянні з 2014 роком збільшився на 7563,0 тис. грн., що є позитивним для його фінансово-господарської діяльності

Сукупний дохід Підприємства протягом досліджуваного періоду складався з доходів від операційної діяльності (*чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, інші операційних доходів та інших доходів*).

Найбільшу частку в структурі сукупних доходів займав чистий дохід від реалізації продукції товарів, робіт та послуг, який займав – 99,74%, та 99,88% всіх доходів.

В структуру *чистого доходу від реалізації продукції* (товарів, робіт, послуг) включалися доходи від виробництва борошномельної продукції, переробки давальницької сировини, послуг елеватора (*приймання, зберігання, очистка, сушка та відвантаження*) зернових культур сільськогосподарським

та комерційним Підприємствам, інших видів послуг (*комунальні послуги, авто послуг, інші*).

Протягом досліджуваного періоду Підприємством було отримано чистого доходу від реалізації продукції відповідно – 41512,0 та 35683,0 тис.грн., а саме від:

	2015 рік	9 місяців 2016 року
виробництва борошномельної продукції	23 275,7	17 679,0
переробка давальницької сировини	4 789,3	5 588,9
послуги елеватора	8 423,7	4 246,0
оптова торгівля зерном	4 891,5	8 001,1
комунальні послуги	13,4	44,7
автопослуг	118,8	123,1
інші	0,0	0,2
Всього:	41512,0	35683,0

Крім доходів від основної діяльності Підприємство за досліджуваний період отримало інші операційні доходи, а саме:

	2015 рік	9 місяців 2016 року
дохід від списання кредиторської заборгованості	5,0	5,5
дохід від реалізації оборотних активів	65,6	20,3
відсотки отримані	20,2	0,2
інші доходи від операційної діяльності (<i>списання матеріальних цінностей</i>)	19,0	7,8
інші доходи від операційної діяльності (<i>судовий збір</i>)		8,7
Всього	109,8	43,0

Коефіцієнт зростання сукупного доходу ($K_{с.д.}$) у 2015 році становив – 0,860. [2]

Протягом періоду дослідження Підприємством було здійснено витрат на **загальну суму 75524,0 тис.грн.**

Сукупні витрати Підприємства в 2015 році збільшились на 8007,0 тис.грн. порівняно із 2014 роком (33226,0 тис.грн), та склали 41233,0 тис.грн. (коефіцієнт зростання – 1,241)

Аналізуючи структуру витрат Підприємства за досліджуваний період слід зазначити, що найбільшу питому вагу в структурі сукупних витрат займала собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), її частка складала у 2015 році - 92,4% та за 9 місяців 2016 року – 93,5% всіх витрат, або 38070,0, 32068,0 тис.гривень.

Значно меншу частку займають адміністративні витрати – 4,0% та 3,6% або 1654,0 тис.грн. 1225,0 тис.гривень.

Витрати на збут становили – 0,9% та 0,7% або 354,0 тис. грн. та 257,0 тис. грн. Варто зазначити що у 2015 році в динаміці витрати на збут збільшились на 81,0 тис.грн. у порівнянні з 2014 роком.

Загалом, наслідком роботи Підприємства за досліджуваний період є наявність прибутків, що є **досягненням мети виконання Статутних завдань Підприємства.** [25]

Оцінкою ефективності управління Підприємством, проведеною за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність встановлено, що:

Коефіцієнт рентабельності активів (оптимальне значення показника > 0) у досліджуваному періоді складав відповідно 0,016 та 0,058, що свідчить про ефективне використання активів Підприємства.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (оптимальне значення показника > 0) у досліджуваному періоді складав відповідно 0,018 та 0,065. Значення вказаного коефіцієнту вказує на прибуткову діяльність Підприємства та його інвестиційну привабливість.

Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу (оптимальне значення показника > 0) у досліджуваному періоді складав відповідно 0,027 та 0,067. Значення даного показника вказує на те, що активи Підприємства забезпечують отримання прибутку Підприємства від основної виробничої діяльності.

Коефіцієнт рентабельності діяльності Підприємства (оптимальне значення показника > 0), у досліджуваному періоді складав відповідно 0,009 та 0,04. Значення показника більше 0 показує можливість Підприємства до відтворення та покращення (прибутковість) діяльності Підприємства.

Коефіцієнт зносу основних засобів у досліджуваному періоді складав відповідно 0,671 та 0,690, що свідчить про значне зношення основних засобів.

Коефіцієнт поновлення основних засобів у досліджуваному періоді складав відповідно – 0,02 та 0,001, що вказує на зменшення ефективності інвестиційної політики Підприємства.

Коефіцієнт оборотності активів показує скільки гривень реалізації припадає на кожну гривню, вкладену в активи Підприємства. Значення коефіцієнтів в 2015 році – 1,704 та за 9 місяців 2016 року – 1,436. Зменшення даного показника в динаміці свідчить про зменшення оборотності активів.

Коефіцієнт фінансової стійкості у досліджуваному періоді був значно більше оптимального значення ($> 1,0$) та становив 8,253 та 12,887, і означає, що власний капітал в змозі покрити боргові зобов'язання. В динаміці даний показник збільшується, через зменшення суми поточних зобов'язань, що є позитивним фактором діяльності Підприємства.

Коефіцієнт покриття також перевищив оптимальне значення ($> 1,0$) і становив відповідно 5,129 та 7,939, що вказує на достатність оборотних засобів Підприємства для погашення власних поточних зобов'язань протягом року.

Коефіцієнт загальної ліквідності становив 5,129 та 7,939. Збільшення даного показника свідчить про збільшення можливостей Підприємства покривати свої зобов'язання за рахунок оборотних засобів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (оптимальне значення 0,2 - 0,35) склав 0,103 та 0,299 що свідчить про можливість Підприємства покрити

поточну заборгованість за рахунок грошових коштів, які є у нього в розпорядженні на дату проведення аналізу.

Коефіцієнт заборгованості (оптимальне значення 0,5-0,7) у досліджуваному періоді складав відповідно 0,121 та 0,078, що вказує на незначну залежність Підприємства від залучених коштів.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу (оптимальне значення, <1,0) у досліджуваному періоді складав відповідно 0,123 та 0,105, що свідчить про незначну частку залученого капіталу у валюті балансу, проте в динаміці вона збільшується.

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством за фінансовими коефіцієнтами у 2015 році має середній рівень, за січень-вересень 2016 року – високий рівень.

Таким чином, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства визначені недоліки, існуючі фактори ризику в управлінні та ризикові операції для більш поглибленого дослідження.

Аналіз фінансово-господарської діяльності у Додатку №1 до аудиторського звіту. [2;26;27]

2.2. Результати дослідження фінансово-господарської діяльності Неполоковецького КХП

2.2.1. Нормативно-правові акти, які безпосередньо регулюють діяльність об'єкта аудиту негативно вплинули на фінансову діяльність Підприємства.

1 Державне регулювання цін на борошномельну продукцію

На сьогоднішній день цінова політика на продукцію Підприємства відіграє досить важливу роль та відповідно впливає на результати фінансово-господарської діяльності КХП.

Так, ціни на борошно пшеничне вищого, першого і другого сорту підлягають регулюванню, як шляхом встановлення граничних рівнів рентабельності виробництва, так і шляхом декларування зміни оптово-відпускних цін.

При встановленні цін на борошно Підприємство керується постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 №1222 «Про затвердження Порядку декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари», якою визначено, що декларуванню підлягають зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари (в т.ч. і на борошно пшеничне вищого, першого і другого сорту), у разі коли такі ціни збільшуються протягом місяця більш як на 1 відсоток. [19]

Крім того, розпорядженням Чернівецької облдержадміністрації від 03.06.2008 №287-р «Про використання повноважень обласною державною адміністрацією у галузі ціноутворення» встановлено (пункт 1.6), що граничний рівень рентабельності виробництва борошна пшеничного вищого, першого і другого сортів, борошна житнього обдирного для суб'єктів підприємницької діяльності усіх форм власності та фізичних-осіб підприємницької діяльності встановлюється у розмірі 10% до економічно обґрунтованої повної собівартості.

Також, п.2 розпорядження Чернівецької облдержадміністрації від 03.06.2008 №287-р запроваджено регулювання оптово-відпускних цін на борошно пшеничне вищого, першого і другого сортів, борошно житнє обдирне для суб'єктів підприємницької діяльності та фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, шляхом обов'язкового декларування їх зміни облдержадміністрацією за поданням Головного управління агропромислового розвитку облдержадміністрації, у разі коли такі ціни збільшуються протягом місяця більш, як на 1 відсоток. [23]

При формуванні цін на борошномельну продукцію Підприємство враховує собівартість виробництва борошна, яка прямо залежить від вартості складових витрат на його виробництво, а саме на 80-90% складається з вартості сировини (зерна).

У 2015-2016 роках вартість зерна пшениці була не стабільною та відповідно впливала на зростання цін на борошно.

Так, у 2015 році ціна на пшеницю 2 класу збільшилася з 3400 до 3900 грн. за 1 т. та на пшеницю 3 класу від 3200 до 3800 грн.

У січні-жовтні 2016 року ціни на пшеницю 2 класу коливалися від 3900 до 4200 грн., та на пшеницю 3 класу – 3800 до 4100 гривень.

Згідно наказів по Підприємству, діючі ціни на борошномельну продукцію у листопаді-грудні 2015 року та січні-жовтні 2016 року, наступні:

- у листопаді-грудні 2015 року - борошно в/г – від 4550 до 4590 грн. за 1т., борошно 1/г – 4310 до 4350 грн. за 1 т., борошно 2/г від 3070 до 3100 грн. за 1т.;
- за січні-жовтні 2016 року - борошно в/г - ціни від 4630 до 5500 грн. за 1т., борошно 1/г – 4390 до 5300 грн. за 1 т., борошно 2/г від 3130 до 4060 грн. за 1т. [12]

У листопаді 2014 року Підприємство задекларувало ціни на борошномельну продукцію, які погоджені директором Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації – В.О.Біденко та надано висновок Державної інспекції України з контролю за цінами від 28.10.2014 №38 про розрахунки планових витрат під час формування оптово-відпускних цін на борошно пшеничне є економічно обґрунтованими.

Згідно декларації від 04.11.2014 року, яка діяла до 16.02.2016 року, декларовані ціни Підприємства наступні: на борошно в/г – 4150,0 грн. з ПДВ за 1т. (фактична – 3570 грн.), борошно 1/г – 3920 грн. з ПДВ за 1 т. (3380,0 грн.) та борошно 2/г – 2790, 0 грн. з ПДВ з 1 т. (фактична – 2400,0 грн.), де закладено рентабельність від 8,0 до 8,5% та вартість зерна 2 класу складала 2600,0 грн. з ПДВ.

При вартості зерна пшениці 2 та 3 класу у листопаді-грудні 2015 року відповідно 4000,0 та 3600 грн. за 1 т. Підприємство неодноразово зверталось з пакетом документів до Державної інспекції з контролю за цінами про надання висновків щодо розрахунків економічно обґрунтованих планових витрат під час формування оптово-відпускних цін на борошно пшеничне та про відповідне збільшення цін на борошно, проте постійно отримувало відмову із вказанням на неповний пакет документів отриманий від Підприємства. Проте, в жодному із листів не вказано, яких саме документів не вистачає, хоча перелік документів, який надавався на погодження, відповідає переліку передбаченому постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 №1222 «Про затвердження Порядку декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари». [19]

Тому, в листопаді-грудні 2015 року ціни на борошномельну продукцію Підприємством підвищувалися лише на 1%.

Так, у листопаді 2015 року фактична собівартість борошна в/г становила 4829,41 грн. за тону, ціна реалізації 4450,0 грн. за тону. Собівартість борошна 1/г становила 4587,14 грн. за тону, ціна реалізації 4310,0 грн. за тону. Обсяг реалізації власної борошномельної продукції Підприємства у листопаді 2015 року складав 1237,875 т., а саме борошно в/г – 869,255 т., борошно 1/г – 368,62 т. При застосуванні цін, які діяли в листопаді 2015 року – збитки від реалізації борошномельної продукції розрахунково склали – **432,0** тис.грн.

У грудні 2015 року фактична собівартість борошна в/г становила 5207,92 грн. за тону, ціна реалізації 4590,0 грн. за тону. Собівартість борошна 1/г становила 4947,56 грн. за тону, ціна реалізації 4350,0 грн. за тону. Обсяг

реалізації власної борошномельної продукції Підприємства у грудні 2015 року складав 347,68 т., а саме борошно в/г – 185,05 т., борошно 1/г – 162,63 т. При застосуванні цін, які діяли в грудні 2015 року – збитки від реалізації борошномельної продукції розрахунково склали – **211,5** тис.грн.

Тобто, при неможливості Підприємства, у листопаді-грудні 2015 року збільшити ціну на борошно до ринкової, Неполоковецький КХП реалізував борошно вищого та I гатунку нижче собівартості, що призвело до збитків на суму **643,5 тис.гривень**. [24;7]

Слід зазначити, що протягом січня-жовтня 2016 року, реалізація борошномельної продукції нище собівартість Підприємства не здійснювалась. [13]

При тому, що Підприємство протягом листопада-грудня 2015 року реалізовувало борошномельну продукцію за ціною, нище собівартості, в загальному отримало чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а саме:

виробництва борошномельної продукції	23 275,7
переробка давальницької сировини	4 789,3
послуги елеватора	8 423,7
оптова торгівля зерном	4 891,5
комунальні послуги	13,4
автопослуг	118,8
інші	0,0

Крім доходів від основної діяльності Підприємство за досліджуваний період отримало інші операційні доходи, а саме:

дохід від списання кредиторської заборгованості	5,0
дохід від реалізації оборотних активів	65,6
відсотки отримані	20,2
інші доходи від операційної діяльності (<i>списання матеріальних цінностей</i>)	19,0

У лютому 2016 року Підприємство задекларувало ціни на борошномельну продукцію, які погоджені директором Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації – І.А.Сідляр та надано висновок Державної інспекції України з контролю за цінами від 04.02.2016 №129 про розрахунки планових витрат під час формування оптово-відпускних цін на борошно пшеничне є економічно обґрунтованими.

Згідно декларації від 17.02.2016 року, яка діє на даний час, декларовані ціни Підприємства наступні: на борошно в/г – 5970 грн. з ПДВ за 1т. (фактична – 4630 грн.), борошно 1/г – 5650 грн. з ПДВ за 1 т. (4390 грн.) та борошно 2/г – 4020 грн. з ПДВ з 1 т. (фактична – 3130 грн.), де закладено рентабельність від 9,4 до 9,7% та вартість зерна 3 класу складала 3600,0 грн. з ПДВ.[9]

Також слід зазначити, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 №656 «Про реалізацію політичного проекту щодо тимчасового обмеження застосування постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 №1548 та постанови Кабінету Міністрів України від 17

жовтня 2007 №1222» Кабінет Міністрів України з пропозицією Міністерства економічного розвитку і торгівлі стосовно реалізації з 1 жовтня 2016 р. пілотного проекту щодо ціноутворення на товари і послуги у сфері виробництва та реалізації продовольчих товарів (далі – пілотний проект) та скасовано цінове регулювання на оптово-відпускні ціни на борошно пшеничне вищого, першого і другого сорту, борошно житнє обдирне, крупи гречані, яловичину, свинину, м'ясо птиці, ковбасні вироби варені, молоко коров'яче питне (пастеризоване, фасоване у плівку), сир, сметану, масло вершкове, яйця курячі, цукор, олію соняшникову шляхом декларування їх зміни (п.2 ч.1 абз.6) [20]

Однак, протягом терміну дії вказаної постанови Підприємством оптово-відпускні ціни на борошномельну продукцію не змінювались. Останнє підняття ціни на Підприємством здійснено 12.09.2016 року (наказ по Підприємству від 12.09.2016 №84) у зв'язку із збільшенням вартості продовольчого зерна пшениці на ринку.

Таким чином регулювання ринку борошна через подвійне адміністративне втручання у фінансово-господарську діяльність Підприємств-виробників шляхом заборон та обмежень ускладнює роботу Підприємства та завдає збитків.

Крім того, діючий механізм прямого державного регулювання цін на основні продовольчі товари шляхом декларування оптово-відпускних цін не дозволяє виробникам оперативно погоджувати ціни на продукцію, які б відповідали умовам та ситуації на ринку.

Одним із виходів даної ситуації є відхід від прямого державного регулювання цін на продовольчі товари на користь захисту економічної конкуренції, до непрямого регулювання ринку. Це сприятиме стабільній роботі та розвитку Підприємств галузі, їх модернізації, безперебійному забезпеченню потреб промисловості та населення продукцією належної якості.

2.2.2. Прийняття неефективних управлінських рішень та порушення вимог чинного законодавства призвели до втрат фінансових ресурсів та зайвих витрат Підприємства.

1. Одним із факторів, що стримують розвиток Підприємства є неефективне проведення Підприємством маркетингової політики.

Відповідно до положення про маркетингову політику Підприємства, затвердженого директором Підприємства 04.01.2016 року, маркетингова цінова політика – це комплекс заходів, який включає визначення ціни, знижок, умов оплати за товари та послуги, управління цінами з урахування побажань та можливостей споживачів для забезпечення прибутку Підприємства.

Маркетингова політика забезпечує Підприємство інформацією про доцільні напрями діяльності з погляду сьогоденних та майбутніх потреб ринку.

Комплекс маркетингових комунікацій включає такі основні складові: рекламування, стимулювання продажу, роботу з громадськістю та персональний продаж, виставки та ярмарки. [16].

Маркетингові відділи повинні працювати над: вивченням ринків збуту та ринкових тенденцій; вивченням поведінки споживачів; вибір і дослідження цільової аудиторії (ринку); розробка конкурентних переваг; затвердження стратегії розвитку товару; управління відносинами з клієнтами; розробкою бюджету маркетингу; контролем та аналізом результатів діяльності; іншими напрямками роботи кінцевою метою яких є просування продукції на ринок та збільшення обсягів її збуту.

На ДП «Неполоковецький КХП» реалізацією маркетингової політики займається відділ маркетингу, в складі 3 працівників (начальник відділу, економіст із збуту та менеджер з постачання). [16]

Начальник відділу маркетингу пояснила, що аналіз цін на борошномельну продукцію проводиться шляхом вивчення інформації отриманої із інформаційного бюлетня АПК-інформ, спілкування м у телефонному режимі із працівниками відділу збуту, різних Підприємств із пекарями, а також виїздами на ринки області з метою вивчення ринку збуту.

Також, пояснила, що просування продукції Підприємства на ринках проводиться нею за допомогою різних заходів (рекламування продукції через телзв'язок та пресу, постійно приймає участь у виставково-ярмаркових заходах України). Крім того для покращення реалізації продукції удосконалено маркування мішкотари. [5]

Однак, начальником відділу не надано підтверджуючих документів щодо комплексного вивчення ринку продукції та залежності попиту на продукцію Підприємства не тільки від ціни, а і від інших факторів (погодних умов у відповідному періоді, насиченістю ринку, зміною кількості Підприємств-конкурентів, збільшенням (зменшенням) виробництва продукції конкурентами) також зміни попиту та ціни на продукцію в динаміці за останні декілька років, розміщення реклами в пресі участі у виставково-ярмаркових заходах, що вказує на недостатню роботу маркетингового відділу.

Також документи, які підтверджують результати роботи відділу в частині забезпечення функціонування маркетингової політики Підприємства (інформації, звіти, зведення тенденцій розвитку ринку, маркетингового бюджету) до аудиту не надано. [14;13]

Аналізом реалізації борошна вищого та першого гатунку встановлено, що у досліджуваному періоді Підприємством реалізовано борошна вищого та першого гатунку на 28743,2 тис. грн., з яких 20935,6 тис. грн., або 72,8% ПАТ «Чернівецький хлібокомбінат» та 6090,9 тис. грн., або 21,2% ПП «Захід-Хліб-Збут-2002».

Отже, в структурі реалізації борошна, 94 % доходів складає реалізація лише 2-м покупцям, і в разі зміни їх побажань та можливостей, існує ризик втрати значної суми доходів [8].

Враховуючи викладене вище, відділом маркетингу виконується мінімальний обсяг роботи для забезпечення реалізації продукції Підприємства, що відповідно позначається на загальному результаті його діяльності.

2.3. Оцінка стану внутрішнього контролю.

У своїй діяльності Підприємство керувалося Статутом, який затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 23.01.2014 №32. [25]

Згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.04.2013 №696-р «Про передачу цілісних майнових комплексів державних Підприємств до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства» цілісний майновий комплекс Неполоковецького КХП зі сфери управління Державного агентства резерву було передано до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства. [21]

Відповідно до статуту, Підприємство створено з метою здійснення господарської діяльності для одержання прибутку. Господарська діяльність Підприємства здійснюється згідно фінансового плану, який затверджується Уповноваженим органом управління. Відносини Підприємства з іншими Підприємствами, установами, організаціями, громадянами у всіх сферах господарської діяльності здійснюються на основі правочинів. Підприємство реалізує свою продукцію, послуги, залишки від виробництва за цінами, що формуються відповідно до умов економічної діяльності, а у випадках, передбачених законодавством України, за фіксованими державними цінами.

Станом на 01.11.2016 року організаційна структура Підприємства складалася з директора Підприємства, заступника директора, головного інженера, помічника директора, менеджера з персоналу, головний енергетик, головний економіст та відділів і дільниць, а саме бухгалтерія, відділ маркетингу, виробничо-технічна лабораторія, воєнізована та пожежна охорона, млин завод, компресорна, дільниця готової продукції, елеватор, дільниця складського обліку, транспортна дільниця, ремонтно-механічна майстерня, енергодільниця, допоміжна дільниця КВПіА, дільниця газового господарства та очисних споруд. [21]

Поточне управління Підприємством здійснює директор, який призначається Уповноваженим органом управління.

У досліджуваному періоді управлінням внутрішнього аудиту Міністерства аграрної політики та продовольства України аудит відповідності діяльності державного Підприємства «Неполоковецький комбінат хлібопродуктів» не проводився.

Основні засади бухгалтерського обліку Підприємства на 2015-2016 роки, затверджені наказами Підприємства від 23.02.2015 № 24 та від 30.12.2015 року № 137 «Про формування облікової політики та організацію бухгалтерського обліку на Підприємстві». [11]

Проте, положення облікової політики на 2015-2016 роки не погоджено органом управління, що є порушенням п.1 р. II наказу Міністерства Фінансів України «Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій Підприємств державного, комунального секторів

економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності» від 19.12.2006 № 1213.

Щорічно Підприємством направляються листи (у 2015 році від 24.02.2015 №217, у 2016 році від 17.02.2016 року № 122) до Міністерства аграрної політики та продовольства України про погодження наказів від 24.02.2015 №24 та від 30.12.2015 року № 137, проте, дані накази до цього часу не погоджено органом управління. Відповіді від органу управління не надходило.

Аудитом встановлено, що на Підприємстві на 2016 рік розроблено та затверджено директором Підприємства інструкцію про порядок здійснення внутрішнього контролю за фінансово-господарської діяльністю Підприємства.

Метою внутрішнього контролю на Підприємстві є забезпечення дотримання всіма співробітниками Підприємства своїх посадових обов'язків відповідно до цілей організації та забезпечення правильного та ефективного ведення господарської діяльності, збереження активів, запобігання помилкам та шахрайству, забезпечення точності і повноти облікових записів, своєчасної підготовки достовірної фінансової інформації, а також дотримання регламентованих державою основних напрямків внутрішнього контролю, порядок проведення інвентаризацій майна, коштів і розрахунків правила організації документообігу, визначення посадових обов'язків управлінського персоналу.

Основними завданнями при здійсненні внутрішнього контролю на Підприємстві є: повнота і точність обліку даних, законність господарських операцій, повнота і точність ведення записів, захист активів і збереження бухгалтерських документів

Об'єктами внутрішнього контролю є предмети контролю, тобто активи і зобов'язання, джерела коштів, капітали, резерви, види проведених операцій (по заготівлі, постачання, збуту, інвестицій, виробництва і т.д.), відповідальність за витратами, прибутку, фінансових вкладень, доходів і т. д.

Згідно даної інструкції визначено, що організацію внутрішнього контролю проводити по визначених та розподілених обов'язках в межах встановлених повноважень для кожного підрозділу і спеціалістів.

Так наприклад, **головному бухгалтеру**, який очолює бухгалтерію забезпечити контроль за бухгалтерською інформацією, порядком документообігу, забезпечити раціональну організацію бухгалтерського обліку та звітності спрямованих на зміцнення фінансової дисципліни, здійснювати контроль за дотриманням порядку оформлення первинних і бухгалтерських документів, розрахунків платіжних зобов'язань, витрачання фонду заробітної плати, проведенням інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей та грошових коштів, перевірок організації бухгалтерського обліку та звітності, а також документальних ревізій у підрозділах Підприємства, вживати заходи з попередження нестач, незаконного витрачання грошових коштів і товарно-матеріальних цінностей, порушень фінансового та господарського законодавства.

Начальник відділу економіки повинен здійснювати контроль за економічною діяльністю Підприємства та виконанням планових завдань, відповідає за організацію праці та заробітної плати, за основи трудового законодавства, прогнозує і проводить аналіз діяльності результатів комбінату по підрозділах, визначає собівартість готової продукції, наданих робіт і послуг, розроблення нормативів матеріальних і трудових витрат, оптових і роздрібних цін, несе відповідальність за розробку річного фінансового плану діяльності Підприємства, своєчасно і в повному обсязі систематизує та узагальнює статистичні дані по Підприємству відповідно до порядку і строків складання звітності.

Виробничим підрозділам (млин завод і елеватор) здійснювати управління виробництвом, забезпечити виконання планів Підприємства. На основі розроблених оперативних планів по виробництву продукції забезпечити ритмічну роботу по їх виконанню.

Відділу маркетингу забезпечити проведення маркетингових досліджень, аналізу та оцінки існуючого і прогнозованого попиту на борошномельну продукцію на ринку, прогнозувати попит, виявляти контингент потенційних споживачів, проводити роботу з аналізу ефективності використання ринків збуту, форм і методів реалізації товарів, в комплекс робіт маркетингової політики входить контроль за цінами реалізації товару, робіт і послуг, забезпечення контролю за ефективним ціноутворенням, постійно досліджувати взаємозв'язок між ціною продукції і попитом, проводити аналіз собівартості продукції та контролю за ефективним ціноутворенням.

Бухгалтерський облік на Підприємстві на сьогоднішній день здійснюється 8 працівниками (головним бухгалтером, заступником та бухгалтерами I та II категорії) із використанням комп'ютерної програми «1С-8».

Підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії протягом періоду, який досліджувався, не відбувалось.

Дослідженням встановлено, що інвентаризація розрахунків проводиться з дотримання вимог п.11.11 *Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.08.1994 N 69.*

Стосовно термінів та періодичності проведення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, порушень не виявлено.

Всі товарно-матеріальні цінності Підприємства закріплено за матеріально-відповідальними особами, з якими укладено договори про повну матеріальну відповідальність.

Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей Підприємством проводиться в кінці кожного року перед складанням фінансової звітності, за результатами інвентаризацій, проведених Підприємством нестач та лишків не виявлено.

Всі працівники Підприємства виконують свої функції та повноваження, в межах встановлених та визначених їхніми посадовими інструкціями, в яких визначені їх основні обов'язки, права та відповідальність.

Всі посадові інструкції затверджені директором та не всі працівники ознайомлені під особистий підпис.

Аудитом встановлено відсутність положень про структурні підрозділи, відділи, що спричиняє не покладення кола обов'язків, повноважень та відповідальності за їх виконання на структурні підрозділи Підприємства.

Так, через недостатній внутрішній контроль, Підприємством у досліджуваному періоді сплачено штрафи, пені в загальній сумі **185,4** тис. грн. Зокрема, за несвоєчасне оприбуткування готівки в касу Підприємства, штраф та пеня склали 176,2 тис. грн., за несвоєчасну реєстрацію податкових накладних, штраф – 6,4 тис. грн., несвоєчасна сплата земельного податку, штраф – 2,8 тис. гривень. [10]

Так, проведеною Кіцманською ОДПІ перевіркою з питань дотримання вимог податного валютного та іншого законодавства (акт від 06.05.2015 №438/3/2200/00957152) встановлено факт несвоєчасного оприбуткування готівкових коштів від реалізації продукції власного виробництва через лоток їдальні на в касу Підприємства в сумі 26601,0 грн., за що відповідно до ст.1 Указу Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» від 12.06.1995 №436/95 передбачено фінансові санкції у вигляді штрафу у п'ятикратному розмірі не оприбуткованої суми. Тобто сума штрафу становить **133005,0** гривень.

Також, слід зазначити, що вказаний штраф Підприємством був несвоєчасно сплачений (04.07.2016 року) за що було нарахована пеня в сумі **43290,4** грн.

Таким чином за несвоєчасне оприбуткування готівки в касу Підприємства, сплачено штраф та пеня в сумі **176295,4** гривень.

Порушення допущене продавцем магазину Сиротюк Т.М. яка вчасно не здавала отриману магазином готівку до каси Підприємства. Яку 06.12.2016 року відповідно до наказу Підприємства наказ від 06.12.2016 №173-к звільнено з Підприємства.

Відповідно акту камеральної перевірки термінів реєстрації податкових накладних, що підлягають наданню покупцям-платникам податку на додану вартість та розрахунків коригування до таких податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних від 17.06.2016 №001407/97/1200/00957152 проведеної Кіцманською ОДПІ встановлено, що Підприємством порушено терміни реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних на суму 63561,64 грн., визначених п.120.1 ст.120 Податкового кодексу України від 02.12.2010 №2755-VI за що передбачено штраф у розмірі 10% від суми невчасно зареєстрованих накладних або **6356,16** гривень. [1;15]

Вказане порушення допущене заступником головного бухгалтера Підприємства Киринос О.І. на яку, відповідно до посадової інструкції покладено обов'язки за ведення податкового обліку по реалізації продукції і наданню послуг по давальницькій переробці, підготовку та складання податкової звітності (достовірне і своєчасне здійснення обліку податкових операцій та їх

відображення у податковій звітності) за формування і реєстрацію всіх необхідних податкових накладних.

Штраф в сумі **2797,09** грн. (10% від суми платежу) сплачений за несвоєчасне перерахування до місцевого бюджету Неполоковецької сільської ради податку на землю в сумі 2797,09 гривень.

Вказане порушення допущене головним бухгалтером Підприємства Харина Л.Л. на яка усно пояснила, що несвоєчасне перерахування податку за землю до Неполоковецької селищної ради було здійснено у зв'язку із відсутністю вільно обігових коштів на Підприємстві на час сплати.

Враховуючи викладене, внутрішній контроль Підприємства **заслугує умовно-позитивної оцінки**, система внутрішнього контролю забезпечує виявлення можливих ризиків, але є недостатньою для попередження всіх порушень та недоліків у його діяльності.

III. ВИСНОВКИ

За результатами державного фінансового аудиту діяльності Неполоковецького КХП встановлено, що на діяльність суб'єкта господарювання негативно впливали як зовнішні фактори, так і прийняті неефективні управлінські рішення, що призвело до втрат фінансових ресурсів, неефективних витрат, збитків та недоотримання кошів на загальну суму **828,9** тис. гривень.

Зовнішні фактори:

1. Не маючи можливості збільшити ціну на борошно, внаслідок її законодавчого регулювання, Неполоковецький КХП втратив можливість отримати додатково **643,5** тис. гривень.

Внутрішні фактори:

1. Через недостатній внутрішній контроль, Підприємством у досліджуваному періоді сплачено штрафи, пені в загальній сумі **185,4** тис. гривень.

2. Виконання відділом маркетингу Підприємства мінімального обсягу роботи для забезпечення реалізації продукції негативно позначається на загальному результаті діяльності Підприємства.

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ

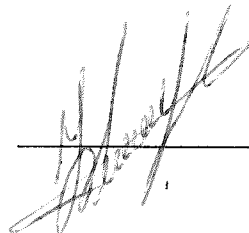
З метою підвищення ефективності діяльності Підприємства рекомендується:

1. Забезпечити виконання відділом маркетингу обов'язків передбачених положенням про відділ та посадовими інструкціями.
2. Покращувати методи вивчення ринку збуту та проводити рекламування товарів, робіт та послуг Підприємства для збільшення кількості покупців.
3. Створити комісію і провести розслідування щодо несвоєчасного оприбуткування готівки в касу Підприємства, за несвоєчасну реєстрацію податкових накладних та несвоєчасною сплатою земельного податку.
4. Притягнути до відповідальності осіб з вини яких здійснено порушення щодо оприбуткування готівки в касу Підприємства, несвоєчасну реєстрацію податкових накладних та несвоєчасною сплатою земельного податку.
5. Розробити положення про структурні підрозділи, відділи для покладення кола обов'язків, повноважень та відповідальність за їх виконанням.
6. Посилити внутрішній контроль для попередження всіх порушень та недоліків діяльності Підприємства у майбутньому.

V. ДОДАТКИ

- Протокол розбіжностей аудиторського звіту.
- Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства за 2015 рік та 9 місяців 2016 року.

Керівник аудиту –
Провідний державний аудитор
відділу контролю в аграрній
галузі, екології та
природокористування

А.М. Василевський

VI. ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.

1. Акт камеральної перевірки термінів реєстрації податкових накладних, що підлягають наданню покупцям-платникам податку на додану вартість та розрахунків коригування до таких податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних від 17.16.2016 №001407/97/1200/00957152.

2. Аналіз фінансово-господарської діяльності Неполоковецького КХП за 2015 рік та 9 місяців 2016 року.

3. Договори на виконання надання послуг з переробки зерна та зберігання, купівлю борошномельної продукції та зерна, договори та інші договори за 2015 рік та 9 місяців 2016 року.

4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV

5. Запитання та пояснення працівників Підприємства.

6. Звіти про виконання фінансових планів за 2015-2016 роки.

7. Інформація з Інтернет-сайту АПК-інформ.

8. Інформація про проведення роботи відділом збуту.

9. Калькуляції вартості надання послуг з переробки, зберігання та виконання робіт.

10.Картка рахунку 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки»

11.Накази Підприємства від 28.12.12 №220 та від 23.02.2015 № 24 «Про формування облікової політики та організацію бухгалтерського обліку на Підприємстві

12.Накази про ціни на продукцію та послуги Підприємства.

13.Оборотно-сальдові відомості, аналізи субрахунків 12, 152, 153, 10, 361, 372, 631, 685, 281, 282, 285.

14.Підтверджуючі первинні документи за 2015 рік та 9 місяців 2016 року (касові документи, банківські документи, розрахунки, звіти хлібопродуктів, акти-виконаних робіт, рахунки, рахунки-фактури, акти інвентаризації та замірів зерна, табеля робочого часу, накази, особові рахунки, та інші документи).

15.Податковий Кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI, зі змінами.

16.Положення про відділ маркетингу Підприємства, затвердженого директором Підприємства 04.01.2016 року

17.Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361.

18.Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 №83 Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави».

19.Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 №1222 «Про затвердження Порядку декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари».

20.Постанова Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 №656 «Про реалізацію політичного проекту щодо тимчасового обмеження застосування постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 №1548 та постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 №1222»

21.Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.04.2013 № 696 «Про передачу цілісних майнових комплексів державних Підприємств до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства»

22.Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 №152-р «Про затвердження заходів щодо реалізації концепції подальшого реформування оплати праці в Україні, схваленої Указом Президента України від 25.12.2000 №1375».

23.Розпорядження Чернівецької облдержадміністрації від 03.06.2008№287-р «Про використання повноважень обласною державною адміністрацією у галузі ціноутворення».

24.Розрахунок втрат від реалізації продукції за ціною, нижче собівартості .

25.Статут, затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 23.01.2014 №32.

26.Фінансова, статистична звітність за 2015 рік та 9 місяців 2016 року та Пояснювальна записка до річної фінансової звітності за 2015 рік та 9 місяців 2016 року.

27.Фінансові плани на 2015-2016 роки.

**ПРОТОКОЛ РОЗБІЖНОСТЕЙ
до аудиторського звіту**

Державне підприємство «Неполоковецький комбінат хлібопродуктів»
(найменування об'єкта аудиту)

за листопад-грудень 2015 року та січень-жовтень 2016 року

Провідний державний аудитор відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування

(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та **директор Підприємства Чопик Володимир Казимирович**

(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності
**Державного підприємства «Неполоковецький комбінат хлібопродуктів» за
листопад-грудень 2015 року та січень-жовтень 2016 року**

(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

Результати згідно з аудиторським звітом не відповідають дійсності.

Провідний державний аудитор
відділу контролю в аграрній галузі,
екології та природокористування

(державний аудитор)

(підпис)

А.М. Василевський

(ініціали, прізвище)

2017 р.

Директор державного
підприємства «Неполоковецький
комбінат хлібопродуктів»

(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

В.К. Чопик

(ініціали, прізвище)

2017 р.